

Broj:

Podgorica, 23.07.2024. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije, na osnovu člana 20f stav 1 tačka 5 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21), člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), a u vezi sa članom 11 stav 1 i 2 i članom 14 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18), u postupku ocjene usklađenosti, po zahtjevu podnijetom od strane Fonda za inovacije Crne Gore, po predlogu Sektora za kontrolu državne pomoći, Odsjek za prethodnu kontrolu, a na osnovu Prijedloga v.d. zamjenika direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 23.07.2024. godine, donosi

RJEŠENJE

I Dodjela pomoći predviđenih Predlogom programa za provjeru inovativnog koncepta – POC koje se odnose na troškove službenih putovanja povezanih sa sprovođenjem postupka, analize tržišta, izrade studije izvodljivosti, izrade studije ili plana za komercijalizaciju te troškovi provjere i zaštite intelektualnog vlasništva, kao i PDV-a na prihvatljive troškove, za koje aplikant ne može osigurati povraćaj, predstavljaju de minimis pomoći, (pomoći male vrijednosti) shodno Uredbi Komisije (EU), br. 2023/2831 o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (32013R1407), koja se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 7 Pravilnika o listi pravila državne pomoći i izuzeta je od obaveze prijavljivanja Agenciji;

II Dodjela pomoći predviđenih Predlogom Programa za provjeru inovativnog koncepta – POC koje se odnose na troškove plata, vanjskih usluga istraživanja materijala i sitnog inventara, instrumenata, opreme i indirektno troškove usklađena je sa Okvirom za državnu pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije (2022/414/01) – Prilog 2d Pravilnika o listi pravila državne pomoći;

III Neophodno je da Fond za inovacije Crne Gore sve državne pomoći dodijeljene po osnovu Predloga programa iz tačke I dispozitiva ovog rješenja, evidentira u registar de minimis pomoći, a pomoći iz tačke II dispozitiva u opšti registar pomoći, posebno za svakog korisnika.

OBRAZLOŽENJE

Fond za inovacije je podnio Zahtjev broj 312-1/24 od 26.06.2024. godine, zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu „Agencija“) pod brojem 05-430/24-349/1 od 27.06.2024. godine, kojim se traži ocjena usklađenosti Predloga programa za provjeru inovativnog koncepta – PoC (u daljem tekstu: „Predlog programa“). Uz inicijalni zahtjev dostavljena je i sledeća dokumentacija:

- Predlog programa za provjeru inovativnog koncepta – PoC, br. 312-1/24/1 od 26.06.2024. godine;
- Obrazac 1 Prijave državne pomoći.

Predlog programa prepoznaje potrebu za podršku inovacijama od najranijih faza istraživanja kako bi se osigurao pred-komercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta.

U Programu se dalje navodi da je provjera inovativnog koncepta potrebna kako bi se pružili dokazi da su novi proces

ili tehnologija ostvarljivi i da potencijalno mogu imati komercijalnu primjenu. Za nova preduzeća koja traže ulagače, uspješna provjera inovativnog koncepta će dati potencijalnim ulagačima sigurnost da je prototip ili proces daljeg razvoja tehnički izvodljiv, na taj način pomažući preduzeću u privlačenju klijenata i ulagača. Program će omogućiti sprovođenje sveobuhvatne komercijalne i tehničke verifikacije i validacije rezultata istraživanja s komercijalnim potencijalom, šta se radi kako bi se smanjili tehnički i komercijalni rizici te identifikovala najprikladnija strategija komercijalizacije i zaštitila inovacija.

Predlog programa je jedna od najranijih faza u razvoju inovacija u kojoj se tek potvrđuje ispravnost koncepta tehnološkog rješenja pa projekti koji sadrže aktivnosti razvoja proizvoda, usluge, tehnologije, procesa kao i komercijalizacije neće biti finansirani iz Programa provjere inovativnog koncepta.

U sklopu ovog programa finansiraju se projekti koji imaju visok tehnološki rizik to jest oni za koje nije poznato može li se predloženo rješenje izraditi i kao takvo funkcionisati. Rezultat PoC-a može biti i pozitivan i negativan odnosno ovaj program će dati odgovore o isplativosti daljeg ulaganja u razvoj.

Uspješni PoC projekti će pružiti ulagačima sigurnost da je proces tehnički izvodljiv i da prototip funkcioniše.

Programom će se primarno finansirati istraživačke aktivnosti na nivou tehnološke spremnosti TRL 3-4, koje se mogu svrstati u kategoriju industrijskog istraživanja.

Glavni cilj programa je podrška inovacijama u ranoj fazi istraživanja kako bi se osigurao pred-komercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta te jačanje kapaciteta i sposobnosti privatnog sektora za istraživanje, razvoj i inovacije.

Prihvatljivi podnosioci

U okviru ovog Programa prihvatljivi podnosioci su Preduzeća (trgovačka društva) koja spadaju u jednu od tri kategorije:

Kategorija preduzeća	Broj radnika	Ukupan prihod	ili	Ukupna aktiva
Srednja preduzeća	<250	≤ € 50 miliona		≤ € 43 miliona
Mala preduzeća	<50	≤ € 10 miliona		≤ € 10 miliona
Mikro preduzeća	<10	≤ € 2 miliona		≤ € 2 miliona

- koja su u skladu sa definicijom u Prilogu 1. Uredbe GBER.
- koja su upisana u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore;
- koja imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- koja su ispunila sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa;
- koja nijesu u pred-stečajnom, stečajnom, likvidacijskom postupku, obustavila su redovnu poslovnu aktivnost ili sl. u skladu s nacionalnim propisima;
- da je u bilansu stanja na dan 31.12.2023. imao pozitivnu vrijednost kapitala;
- da nisu koristili finansijsku pomoć iz javnih nacionalnih i međunarodnih izvora finansiranja, ili donatorskih programa za iste aktivnosti obuhvaćene pojektom prijavom. Ukoliko je podnosilac prijave konkurisao za sredstava od drugih davalaca državne pomoći za iste opravdane troškove, potrebno je da dostavi izjavu u kojoj se navodi iznos i status ove podrške.

Kako bi potpisao Ugovor i dobio finansijska sredstva od Fonda, podnosilac je u obavezi da bude upisan u Registar inovacione djelatnosti.

Prihvatljivost partnera i formiranje partnerstva

Podnosioci moraju djelovati pojedinačno. Partnerske organizacije i partnerstvo bilo koje vrste nijesu prihvatljivi.

Broj Prijava po podnosiocu prijave

Podnosilac po Pozivu može podnijeti više od jednog projektnog prijedloga, s napomenom da se pojedinom korisniku bespovratna sredstva mogu dodijeliti samo jednom za svako djelovanje te se isti troškovi ni u kakvim okolnostima ne smiju dvaput finansirati iz državnog budžeta, programa Unije, međunarodnih izvora te drugih davalaca državne pomoći.

Trajanje projekata

Sufinansiranje u Programu može trajati najmanje 4 a najviše 12 mjeseci, što znači da projekti treba da budu postavljeni na način da je predviđene projektne aktivnosti moguće realizovati u roku od 4 do 12 mjeseci.

Ukupna vrijednost pojedinog projekta uključuje:

- bespovratna sredstva koja će biti dodijeljena pojedinom projektu od strane Fonda za dio prihvatljivih troškova projekta, i
- sredstva podnosioca prijave za sufinansiranje ostatka vrijednosti prihvatljivih troškova.

Iznosi bespovratnih sredstava

Fond za inovacije Crne Gore izdvojio je sredstva u ukupnom iznosu 350.000 eura za finansiranje inovativnih projekata po ovom Programu.

Najniži, odnosno najviši iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti pojedinom podnosiocu prijave i projektu iznosi:

- najniži iznos 20.000,00 EUR
- najviši iznos 40.000,00 EUR.

Prihvatljive aktivnosti projekta

Prihvatljive aktivnosti su:

A)

- 1) Izrada prototipa u laboratorijskom okruženju
- 2) Demonstracija tehničke izvodljivosti

B)

- 1) Provjera i zaštita intelektualnog vlasništva
- 2) Analiza tržišta, Izrada studije izvodljivosti (engl. Feasibility study), Izrada koncepta i/ili strategije za razvoj i/ili komercijalizaciju proizvoda (studija ili plan za komercijalizaciju)
- 3) Aktivnosti sprovođenja projekta

Aktivnosti koje se neće sufinansirati Programom su sve aktivnosti koje se odnose na razvoj proizvoda i komercijalizaciju.

Neprihvatljive projektne aktivnosti su:

- aktivnosti koje se odnose na komercijalizaciju, odnosno ulaganja u svrhu jačanja proizvodnih ili prodajnih kapaciteta podnosioca prijave;

- aktivnosti i troškovi istraživanja i razvoja koje su tehnološki razvijene niže od dozvoljenog nivoa TRL 3 ili više od TRL 4
- aktivnosti stavljanja konačnog proizvoda, usluge ili tehnologije na tržište;
- aktivnosti povezane sa povećanjem proizvodnih i drugih kapaciteta podnosioca prijave u slučaju da se proizvod/usluga/tehnologija/proces ne mogu smatrati inovativnim
- i sve druge aktivnosti koje nijesu navedene u odjeljku Prihvatljive aktivnosti projekta.

Obaveze koje se odnose na državnu pomoć i pomoć male vrijednosti

Bespovratna sredstva koja Fond za inovacije dodjeljuje preduzećima za projekte u skladu sa ovim Programom predstavljaju državnu pomoć u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći i pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć) u smislu Uredbe Komisije (EU) br. 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine o primjeni članova 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na de minimis pomoć i Uredbe Komisije (EU) 2023/2832 od 13. decembra 2023. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njenog produženja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njenog produženja i odgovarajućih prilagođavanja, koja se u Crnoj Gori primjenjuje shodno Pravilniku o listi pravila o državnoj pomoći – prilog 7.

1. Uslovi za dodjelu državne pomoći za projekte istraživanja i razvoja

Ovaj Program predstavlja akt na osnovu kojeg se dodjeljuje državna pomoć u smislu člana 4 stava 1 Zakona o kontroli državne pomoći.

2) Opšti uslovi usklađenosti državne pomoći

Na osnovu ovog Programa dodjeljuju se državna pomoć u skladu s Poglavljem I. i Poglavljem III. Odjeljka 4. (Državna pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije) članom 25. (državna pomoć za projekte istraživanja i razvoja) Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija državne pomoći usklađenim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije Uredbe Komisije (EU) br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s državnom pomoći za infrastrukture luka i aerodroma, pravova za prijavu državne pomoći za kulturu i očuvanje baštine i za državnu pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa državne pomoći za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (u daljem tekstu: Uredba 2017/1084), Uredbe Komisije (EU) br. 2020/972 o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njenog produženja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njenog produženja i odgovarajućih prilagođavanja (u daljem tekstu: Uredba 2020/972) i Uredbe Komisije (EU) 2021/1237 o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći spojivima s unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora.

Kako podnosilac Prijave dalje navodi, ovaj Program se primjenjuje isključivo na državnu pomoć za koju je moguće tačno izračunati bruto ekvivalent bespovratnog sredstva ex ante bez potrebe za sprovođenjem procjene rizika („transparentna državna pomoć“) u skladu s Uredbom 651/2014 (kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom 2017/1084, Uredbom 2020/972 i Uredbom 2021/1237).

Za obračun intenziteta državne pomoći i prihvatljivih troškova u skladu s ovim Programom, svi iznosi koji se upotrebljavaju su iznosi prije odbitka poreza i drugih naknada. Prihvatljivi troškovi moraju biti praćeni pisanim dokazima koji moraju biti konkretni i ažurirani.

Državna pomoć koja se isplaćuje s odlaganjem tj. u budućnosti, uključujući i državnu pomoć koja se isplaćuje u više dijelova, diskontira se na njenu vrijednost u trenutku dodjele, kao i prihvatljivi troškovi. Pri diskontiranju primjenjuje

se diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele državne pomoći.

Na osnovu ovog Programa može se dodijeliti isključivo državna pomoć koja ima učinak podsticaja u skladu sa članom 6 Uredbe 651/2014, kako je izmijenjena Uredbama 1084/2017, 2020/972 i 2021/1237. Državna pomoć ima učinak podsticaja ako je preduzeće podnijelo pisani zahtjev za državnu pomoć Fondu za inovacije kao davaocu državne pomoći prije početka radova na projektu ili djelatnosti.

2) Specifični uslovi za državnu pomoć za istraživanje i razvoj

U skladu sa ovim Programom dodjeljuje se državna pomoć za projekte istraživanja i razvoja iz člana 25. Uredbe 651/2014, kako je izmijenjena Uredbama 2017/1084, 2020/972 i 2021/1237.

Dio projekta istraživanja i razvoja kojem se dodjeljuje državna pomoć u skladu s ovim Programom u potpunosti je obuhvaćen jednom ili više sljedećih kategorija:

a) industrijsko istraživanje

Na osnovu ovog Programa državna pomoć za projekte istraživanja i razvoja dodjeljuje se za aktivnosti navedene u ovom Programu, a za sljedeće prihvatljive troškove:

Prihvatljivi direktni troškovi su troškovi osoblja, i to

Troškovi plata osoblja (bruto 2) zaposlenog kod podnosioca prijave i novozaposlenih koji će raditi na sprovođenju projekta.

Postojeći zaposleni, za radno mjesto na kom je radnik zaposlen kod aplikanta u mjesecu koji prethodi mjesecu predaje projektnog prijedloga, bruto iznos se temelji na stvarnoj plati tog radnog mjesta:

- a) za radno mjesto na kom postoji radnik koji je bio zaposlen kod aplikanta zadnjih 3 uzastopna puna mjeseca koji prethode mjesecu u kom se podnosi projektni prijedlog, bruto iznos temelji se na stvarnoj plati tog radnog mjesta;
- b) za radno mjesto na kojem postoji radnik koji je bio zaposlen kod aplikanta kraće od 3 uzastopna puna mjeseca koji prethode mjesecu u kojem se podnosi projektni prijedlog te sa čijim se platnim listama može dokazati trošak bruto plate obračun će se izvesti iz dostupnih zabilježenih bruto iznosa troškova zapošljavanja tog radnika za mjesece u kojima je radnik radio kod aplikanta za mjesece koji prethode mjesecu u kojem se podnosi projektni prijedlog, koji se onda propisno prilagođavaju za razdoblje od 3 mjeseca.

Novozaposleni, godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se:

a) za novozaposlene osobe godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se na temelju dokumentovanih podataka o visini plate drugog zaposlenog osoblja raspoređenog na isto ili slično radno mjesto, a čiji su zadnji godišnji troškovi dostupni za referentno razdoblje odnosno za 12 uzastopnih mjeseci koji prethode projektnom prijedlogu;

b) isključivo u slučaju kada kod podnosioca prijave niti jedna od zaposlenih osoba nije raspoređena na isto ili slično radno mjesto koje bi odgovaralo radnom mjestu novozaposlene osobe, za novozaposlene osobe godišnji bruto iznosi troškova plata obračunavaju se prema pravilniku o radu podnosioca prijave, nekom drugom dokumentu kojim se određuju visine plata u instituciji podnosioca prijave ili dogovorom u skladu sa obimom i zahtjevnosću radnog mjesta.

Ukupan iznos troškova ne smije biti veći od 60% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

Troškovi vanjskih usluga istraživanja, ukoliko projektni tim nije u mogućnosti da samostalno izvrši pojedine aktivnosti. Ukupan iznos troškova ne smije biti veći od 50% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

Troškovi materijala i sitnog inventara za potrebe projekta. Sitni inventar odnosi se za materijale i uređaje čija je jedinična vrijednost manja od 300,00 eura bez PDV-a. Ukupan iznos troškova ne smije biti veći od 10% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

Troškovi instrumenata i opreme, u opsegu i u razdoblju u kom se upotrebljavaju za projekat. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekat tokom cijelog njihovog vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Pod stavku oprema spada oprema čija je jedinična vrijednost veća od 300,00 eura bez PDV-a. Ukupan iznos troškova ne smije biti veći od 10% dodijeljenih bespovratnih sredstava.

Prihvatljivi indirektni troškovi su i:

1. Indirektni troškovi nastali direktno kao posljedica sprovođenja projekta kod podnosioca obračunavaju se po fiksnoj stopi do visine od 7% iznosa ukupne vrijednosti prihvatljivih direktnih troškova projekta.

Indirektni troškovi nastali sprovođenjem projekta se ne pravdaju i uključuju na primjer:

- troškove najma i održavanja prostora (zakonom propisani periodični pregledi, zamjenu istrošenih materijala i elemenata, periodične i vanredne radove i popravke),
- režijske troškove koji uključuju grijanje/hlađenje, struju, vodu, odvoz otpad

Intenzitet državne pomoći

Intenziteti državne pomoći za projekte istraživanja i razvoja iz člana 25. Uredbe 651/2014 kako je izmijenjena Uredbama 2017/1084, 2020/972 i 2021/1237 za svakog korisnika ne mogu premašiti:

- a) 100% prihvatljivih troškova za fundamentalno istraživanje
- b) 50 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje;
- c) 25 % prihvatljivih troškova za eksperimentalni razvoj;
- d) 50 % prihvatljivih troškova za studije izvodljivosti.

S toga, za projekte istraživanja i razvoja u skladu s ovim Programom maksimalni intenzitet državne pomoći iznosi, za

- Mikro i mala preduzeća – 70%;
- Srednja preduzeća – 60%.

Prilikom dodjele državne pomoći Fond za inovacije utvrđuje da li su ispunjeni prethodno navedeni uslovi za dodjelu maksimalnog intenziteta državne pomoći pojedinom podnosiocu zahtjeva.

Kumulacija državne pomoći

Državna pomoć koja se dodjeljuje na osnovu ovog Programa čije je troškove moguće utvrditi, može se sabirati:

- a) sa bilo kojom drugom državnom pomoći pod uslovom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi;
- b) sa bilo kojom drugom državnom pomoći koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelimično ili potpuno preklapaju, isključivo ako se tim sabiranjem ne premašuje najviši intenzitet državne pomoći ili iznos pomoći koji je primjenjiv na tu pomoć na osnovu Uredbe 651/2014 (kako je izmijenjena uredbama

17/1084, 20/972 i 21/37).

Državna pomoć koja se dodjeljuje na temelju ovog Programa ne smije se sabirati sa de minimis pomoći u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo sabiranje dovelo do toga da određeni intenzitet državne pomoći premaši intenzitete državne pomoći utvrđene ovim Programom.

2. Uslovi za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći)

U skladu s ovim Programom maksimalan intenzitet pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć) iznosi, za:

- Mikro i mala preduzeća – 70%;
- Srednja preduzeća – 60%.

Gornja granica pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) koja se može dodijeliti jednom privrednom društvu, odnosno mikro, malim i srednjim preduzećima u sklopu ovog Programa, u skladu sa članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe ne smije preći 300.000 € tokom bilo kog perioda od tri fiskalne godine.

1. Izuzete djelatnosti i proizvodi

Pomoć male vrijednosti iz ovog Programa ne može da se dodijeli:

a) za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice Evropske unije, odnosno pomoć koja je direktno povezana sa izvezenim količinama, sa uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;

b) ako je pomoć uslovljena upotrebom domaćih proizvoda umjesto uvezenih.

b) Kumulacija pomoći male vrijednosti

Pomoć male vrijednosti koja se se dodjeljuje u sklopu ovog Programa ne može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodijeljenom za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, niti sa drugim pomoćima za iste opravdane troškove.

Dvostruko finansiranje

Načelo zabrane dvostrukog finansiranja podrazumijeva da se treba izbjegavati dvostruko finansiranje istih troškova iz državnog budžeta, programa Unije, međunarodnih izvora te drugih davalaca državne pomoći. Pojedinom podnosiocu sredstva se mogu dodijeliti samo jednom za svako djelovanje, a isti troškovi ni u kakvim okolnostima ne smiju se dvaput finansirati iz gore navedenih izvora. Podnosioci ne smiju tražiti/primiti sredstva iz drugih javnih izvora za troškove koji će im biti nadoknađeni u okviru prijavljenog i za finansiranje odabranog projekta. Ukoliko je podnositelj konkurisao za sredstva od drugih davalaca državne pomoći za iste opravdane troškove, potrebno je da dostavi izjavu u kojoj se navodi iznos i status ove pomoći.

Ocjena

1. Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije prevashodno je definisana Okvirom za državnu pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije (2022/414/01) – Prilog 2d Pravilnika o listi pravila državne pomoći.

Ovaj okvir pruža smjernice na osnovu procjene usklađenosti koju je sprovela Komisija u vezi sa pomoći za

promovisanje istraživanja, razvoja i inovacija (u daljem tekstu: „R&D&I“) prema članu 107 stav 3 tačka (c) Ugovora. Prema članu 107 stav 3 tačka (c) Ugovora, mjera pomoći može se proglasiti usklađenom sa unutrašnjim tržištem pod uslovom da su ispunjena dva uslova, pozitivan i negativan. Pozitivan uslov zahtijeva da pomoć mora da omogući razvoj ekonomske djelatnosti. Negativan uslov zahtijeva da pomoć ne smije negativno da utiče na uslove trgovanja u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.

Državna pomoć za R&D&I može, na primjer, dovesti do pozitivnih efekata kako je definisano u ciljevima ili strategijama Unije, kao što su između ostalog Evropski zeleni plan, Digitalna strategija, Digitalna decenija i Evropska strategija za podatke, nova industrijska strategija za Evropu i njeno ažuriranje, sljedeća generacija EU, Evropska zdravstvena unija, novi evropski istraživački prostor za istraživanje i inovacije, nova akcioni plan o kružnoj ekonomiji ili cilj Unije da postane klimatski neutralna do 2050, između ostalog.

Principi postavljeni u ovom okviru primjenjuju se na državnu pomoć za istraživanje, razvoj i inovaciju u svim sektorima na koje se primjenjuje UFEU. Stoga se ovaj okvir primjenjuje i na one sektore koji podliježu posebnim pravilima Unije o državnoj pomoći, osim ako tim pravilima nije propisano drukčije.

Konkretno, dio programa POC, dodjeljivaće se u skladu sa tačkom 25 GBER-a i to za sljedeće troškove:

- Troškovi plata
- Troškovi vanjskih usluga istraživanja
- Troškovi materijala i sitnog inventara
- Troškovi instrumenata i opreme
- Indirektni troškovi

Državna pomoć dodijeliće se sljedećim intenzitetima:

- Mikro i mala preduzeća – 70%;
- Srednja preduzeća – 60%.

De minimis pomoći

Agencija je prilikom ocjene predmetnog akta, uzela u obzir da sredstva koja izdvaja Fond za inovacije iznose najviše 40.000 eura eura za jednog korisnika. Dakle, kako se u naprijed navedenim programima radi o davanju finansijskih sredstava koja ne prelaze 300.000 eura po pojedinačnom korisniku, u tom slučaju se radi o tzv. O pomoćima male vrijednosti – de minimis pomoćima. Navedene de minimis pomoći su definisane Uredbom Komisije (EU), br. 2023/2831 o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (32013R1407), koja se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 7 Pravilnika o listi pravila državne pomoći.

Navedenom Uredbom propisuana su sljedeća pravila za dodjelu:

Gornja granica za pomoći male vrijednosti je do 300.000 eura tokom perioda od tri fiskalne godine, odnosno do 100.000 eura tokom perioda od tri fiskalne godine, ukoliko korisnik obavlja drumski prevoz tereta za najamninu ili naknada za iznose pomoći koji nisu u obliku novčanih pomoći, potrebno je pretvoriti u njihovu bruto novčanu vrijednost (ekvivalent subvencije). Pri računanju novčane vrijednosti transparentnih oblika pomoći koji nemaju oblik bespovratnih sredstava i pomoći koje se isplaćuju u više rata, potrebno je primijeniti tržišne kamatne stope koje preovlađuju u trenutku dodjele takvih pomoći.

Svi privredni subjekti koje kontroliše (na pravnoj ili de facto osnovi) isti privredni subjekt moraju se smatrati jednim privrednim subjektom. Ako se jedan korisnik podijeli na dva ili više posebnih korisnika, pomoć male vrijednosti dodijeljena prije podjele, dodjeljuje se korisniku koji je od nje ostvario korist, što je načelno korisnik koji je preuzeo

djelatnosti za koje je korišćena pomoć male vrijednosti. De minimis pomoći se ne mogu dodijeliti za izvoz ili za upotrebu domaćih proizvoda umjesto uvoznih, kao ni za finansiranje osnivanja i upravljanja distributivne mreže u drugim državama članicama. Pomoći za troškove učestvovanja na sajmovima, odnosno troškove studija, ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugoj državi članici ili trećoj zemlji, obično ne čine pomoć za izvoz.

Prije dodjele de minimis pomoći, davalac pomoći mora od korisnika dobiti izjavu o drugim pomoćima male vrijednosti koje je preduzetnik primio tokom predmetne fiskalne godine i u prethodne dvije fiskalne godine, kako bi se utvrdilo da nova pomoć male vrijednosti neće preći gornju granicu za pomoći male vrijednosti.

Dodatno, pri dodjeli pomoći male vrijednosti davalac državne pomoći obavezan je da obavijesti predmetnog korisnika o dodijeljenom iznosu pomoći male vrijednosti i o tome da je riječ o pomoći male vrijednosti, izričito se pozivajući na predmetnu Uredbu.

Dokumenta o pomoćima male vrijednosti davalac de minimis pomoći čuva deset fiskalnih godina od datuma kada su dodijeljene i na zahtjev dostavlja Agenciji sve informacije koje Agencija smatra potrebnim kako bi ocijenilo jesu li ispunjeni uslovi za dodjelu, a posebno o ukupnom iznosu pomoći male vrijednosti koje je bilo koji korisnik primio na osnovu pravila o pomoćima male vrijednosti.

Dio programa POC, dodjeljivaće se u skladu sa de minimis Uredbom i to za sljedeće troškove:

- Troškovi službenih putovanja
- Troškovi analize tržišta, izrade studije izvodljivosti, izrade studije ili plana za komercijalizaciju te troškovi provjere i zaštite intelektualnog vlasništva
- PDV na prihvatljive troškove

Pomoć male vrijednosti dodijeliće se sljedećim intenzitetima:

- Mikro i mala preduzeća – 70%;
- Srednja preduzeća – 60%.

Kumulacija pomoći

Članovima 83-85 propisano je da pomoć se može dodijeliti istovremeno na osnovu više šema pomoći ili kumulirati sa ad hoc pomoći, pod uslovom da ukupan iznos državne pomoći za aktivnost ili projekat ne pređe gornje granice pomoći iz ovog okvira. Pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije ne smije se kumulirati sa podrškom de minimis u odnosu na iste opravdane troškove ako bi to dovelo do intenziteta pomoći koji bi premašivao granice iz ovog okvira.

De minimis pomoć ne podliježe postupku prijave Agenciji, već se danom dodjele, unosi u registar de minimis pomoći (https://registri.azzk.me/public/de_minimis), za svakog pojedinačnog korisnika. Podaci o ukupno dodijeljenom iznosu de minimis pomoći dostavljaju se Agenciji, radi iskazivanja u Godišnjem izvještaju o dodijeljenoj državnoj pomoći.

Podsjećamo da Agencija ne upravlja javnim sredstvima, niti dodjeljuje pomoć. Politika dodjele, raspolaganje javnim sredstvima, kao i analiza efekata postignutih dodjelom pomoći, odgovornost je i obaveza davalaca de minimis pomoći.

Zaključak

Dodjela pomoći predviđenih Predlogom Programa za provjeru inovativnog koncepta – POC koje se odnose na troškove službenih putovanja povezanih sa sprovođenjem postupka, analize tržišta, izrade studije izvodljivosti, izrade

studije ili plana za komercijalizaciju te troškovi provjere i zaštite intelektualnog vlasništva, kao i PDV-a na prihvatljive troškove, za koje aplikant ne može osigurati povraćaj, predstavljaju de minimis pomoći, (pomoći male vrijednosti) shodno Uredbi Komisije (EU), br. 2023/2831 o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (32013R1407), koja se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 7 Pravilnika o listi pravila državne pomoći i izuzeta je od obaveze prijavljivanja Agenciji.

Dodjela pomoći predviđenih Predlogom Programa za provjeru inovativnog koncepta – POC koje se odnose na troškove plata, vanjskih usluga istraživanja materijala i sitnog inventara, instrumenata, opreme i indirektno troškove usklađena je sa Okvirom za državnu pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije (2022/414/01) – Prilog 2d Pravilnika o listi pravila državne pomoći;

Neophodno je da Fond za inovacije Crne Gore sve državne pomoći dodijeljene po osnovu predloga programa iz tačke 1. i tačke 2. dispozitiva ovog rješenja evidentira u opšti registar državnih pomoći, odnosno u registar de minimis pomoći, posebno za svakog korisnika državne pomoći.

Shodno članu 3 Uredbe, mjere pomoći koje ispunjavaju uslove utvrđene ovom Uredbom ne ispunjavaju sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, pa se samim tim izuzimaju od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora, kako je i konstatovano tačkom 2. izreke ovog rješenja. Kako ne bi došlo do prekoračenja najvišeg dozvoljenog intenziteta pomoći, pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije ne smije se kumulirati sa podrškom de minimis pomoći u odnosu na iste opravdane troškove, ako bi to premašilo propisane granice.

Imajući u vidu iznijeto, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Fondu za inovacije, Bulevar Mihaila Lalića 15, 81000 Podgorica, Crna Gora,
- u spise predmeta i
- a/a.